

בעניין:

1. רשת מזיה בע"מ
 2. רביב דרוקר
- באמצעות ב"כ זאב ליאונד ו/או דור ליאונד ואח'
ממשרד זאב ליאונד ושות'.
מרח' יהודה הלוי 23, מגדל דיסקונט.
ת.ד. 29765 תל אביב 6129701.
טל': 03-5170081; פקס: 03-5170885.

המעוררים

נגד

1. בנימין נתניהו
- באמצעות עוה"ד בעז בן-צור, ישראל וולנרמן ואח'
מרח' הארבעה 28, תל אביב
טל': 03-7155000; פקס': 03-7155001
וכן באמצעות עוה"ד עמית חדד, נועה מילשטיין ואח'
מרח' ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב
טל': 03-5333313; פקס': 03-5333314

2. מדינת ישראל
- ע"י פרקליטות המדינה
מרח' צלאח א-דין 31
ירושלים 9711054.
טל': 073-3925666; פקס: 02-6467006, 073-395002.
וע"י פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
מרח' מנחם בגין 154, תל אביב 6492107
טל': 073-3924600; פקס': 03-5163093.

המשיבים

3. גב' שרה סגל.
- מרח' הרצוג 28, אזור.

הודעת ערעור

מוגש בזה ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט רפאל יעקובי) מיום 7.3.2021 (להלן: "ההחלטה"), במסגרתה נדחתה בקשת המערערים מכוח סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), תשס"ב-2002 (להלן: "החוק"), שהוגשה בהליך ת"פ 67104-01-20 ביום 24.2.2021 (להלן: "הבקשה להתיר פרסום"), להתיר פרסום תיעוד חזותי וקולי של מתן עדות במשטרה בתוכנית התחקירים "המקור", שצפויה להיות משודרת בערוץ 13 ביום 15.3.21 (לאחר שנדחתה מיום 8.3.21).

המדובר בעדותו במשטרה של מר שיעיה סגל ז"ל (להלן: "המנוח"), אשר נגבתה במסגרת החקירה המשטרתית שהובילה להגשת כתב אישום, בין היתר, כנגד ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו (להלן גם בהתאמה: "מתן העדות" ו-"המשיב"). יצוין כי המנוח הלך לעולמו חודשים ספורים לאחר מתן עדותו, ומספר שנים לפני הגשת כתב האישום כנגד המשיב.

בית המשפט הנכבד מתבקש בזה לקבל את הערעור, לבטל את החלטת בית משפט קמא, ולהתיר למערערים לפרסם את התיעוד החזותי והקולי של מתן העדות. **נוכח דחיפות הענין, וככל שהדבר ניתן, מתבקש כב' בית המשפט לדון בהודעת הערעור בהקדם.**

א. פתח דבר

1. המנוח היה בעברו עיתונאי בכיר ב"מעריב", שימש במשך שנים רבות כיועץ אסטרטגי לראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, עוד כאשר כיהן כשר האוצר (בין השנים 2003-2005).
2. בשנת 2017, זומן המנוח למסור עדות ביאח"ה במסגרת חקירה משטרתית שהובילה להגשת כתב אישום, בין היתר, כנגד המשיב. התיעוד שמבוקש להתיר פרסומו, מתייחס לתיעוד הקלטה מצולמת של מתן העדות לצורכי הכתבה העיתונאית. **המנוח, שלא נחקר כחשוד אלא מסר עדות בלבד, נפטר למרבה הצער מספר חודשים לאחר מתן עדותו.**
3. בעדותו במשטרה התייחס המנוח, בין היתר, לתקופה בה שימש יועץ אסטרטגי למשיב, וכן לתקופה בה שימש כדובר משפחת נתניהו, לרבות בימי פרשות עובדי מעון ראש הממשלה.
4. במסגרת מתן העדות תיאר המנוח בפני חוקרי המשטרה כי סיפק שירותי ייעוץ ודוברות לבני הזוג נתניהו מבלי לקבל על כך שכר (אף לא "אגורה אחת" כלשונו), תוך שראש הממשלה מבטיח לו, לדבריו, תפקיד בכיר בניהול קמפיין הליכוד, בשכר, הן בבחירות בשנת 2009 והן בבחירות בשנת 2013. הבטחה שעיקרה לא קויים, כך לדבריו של המנוח.
5. המנוח התייחס בעדותו להתנהלותם של ראש הממשלה ורעייתו בכל הנוגע לקבלת מתנות ממכרים, ובכלל זה גם ממנו. עוד מסר המנוח בעדותו על השפעתו ומעורבותו של ראש הממשלה בנושאי רגולציה הנוגעים לרכישת אחזקות בערוץ 10 על ידי איש העסקים ארנון מילצין. בנוסף, העיד המנוח כי ערך היכרות בין ראש הממשלה, לבין מי שהיה לקוחו של המנוח במשך שנים רבות, איש העסקים יצחק תשובה, וכי האחרון שוחח עם ראש הממשלה אודות תעלת הימים וקידוחי הגז. זאת מספר שנים לפני אישור מתווה הגז על ידי הממשלה.
6. רעיית המנוח, גבי שרה סגל תבדל"א (המשיבה 3), שותפתו למשרד הייעוץ, התראיינה בעצמה לתוכנית "המקור" בהגשת המערער 2, שאמורה להיות משודרת בערוץ 13 המופעל על ידי המערער 1. המשיבה 3 מודעת לכוונת המערערים לפרסם חלקים מהקלטת מתן העדות, והודיעה כי אינה מתנגדת לפרסום התיעוד החזותי, וכי היא מותירה ההחלטה בנושא לשיקול דעתו של בית המשפט המוסמך.
7. בענייננו, קשה להפריז בענין הציבורי הרב שיש בפרסום תיעוד חזותי של עדות שנמסרה במסגרת חקירה פלילית בעניינו של ראש ממשלה מכהן. בהינתן כי מדובר בהקלטה שאין מחלוקת כי **לא תובא כראיה בהליך המשפטי** בעניינו של המשיב, כי המנוח איננו **עד בהליך**, כי אלמנתו אינה מתנגדת לפרסום התיעוד החזותי ואף **התראיינה בעצמה** לתוכנית, ברור כי העניין הציבורי בפרסום, גדול לאין שיעור מן הפגיעה התיאורטית האפשרית באינטרסים נטענים אחרים. זאת ועוד, לאור טענותיו הפומביות של המשיב כי החקירות בעניינו "זוהמו ונתפרו מהרגע הראשון", ותגובתו לפרסום של המערערים מיום 25.2.2021, כי **על המנוח הופעלו איומים ולחצים מצד החוקרים**, הרי שהחשיבות בפרסום התיעוד **החזותי והקולי** של מתן העדות גדולה שבעתיים.
8. אף על פי כן, במסגרת החלטת בית משפט קמא נדחתה הבקשה להתיר את הפרסום, תוך קביעות המבקרות את המערערים על עצם פנייתם לבית המשפט המוסמך בהתאם לסעיף 13 לחוק כדי לפרסם "בראש כל חוצות" חומר שנטען כי הודלף להם. המערערים סבורים כי בהחלטה נפלו שגיאות מהותיות, לרבות בדבר האופן בו התבצעה מלאכת האיזון בין כלל האינטרסים הנוגדים שיש לשקול במסגרת בחינת בקשה מכוח סעיף 13 לחוק.

ב. עיקרי החלטת בית משפט קמא

9. החלטת בית משפט קמא ניתנה למעשה בעניינה של "בקשה דחופה לעיון מחדש בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 25.2.2021" (להלן: "הבקשה לעיון מחדש"). זאת לאחר שבמסגרת ההחלטה מיום 25.2.2021 נקבע על ידי ההרכב של כב' השופטת פרידמן-פלדמן, כב' השופט בר-עם, וכב' השופט שחם, כי לבית המשפט לא נתונה סמכות לדון בבקשה להתיר פרסום, מן הטעם כי "לא ברור מה מקור הסמכות של בית-משפט זה לדון בבקשה", בהינתן כי המנוח נחקר במשטרה כעד ולא כחשוד בביצוע עבירה.

העתק ההחלטה של בית משפט קמא מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 1**.

העתק החלטת ההרכב בת"פ 67104-01-20 מיום 25.2.2021 מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 2**.

העתק הבקשה להתיר פרסום מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 3**.

העתק הבקשה לעיון מחדש מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 4**.

העתק תגובת המערערים לבקשה לעיון מחדש מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 5**.

העתק תגובת המשיבה 2 לבקשה לעיון מחדש מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 6**.

העתק תשובת המשיב לתגובות הצדדים לבקשה לעיון מחדש מצ"ב להודעת הערעור **כנספח 7**.

10. ביום 4.3.2021 נקבע על ידי ההרכב הנכבד כי בעקבות הודעת ב"כ המשיב לפיה הוא מתנגד שההרכב יצפה בהקלטה של מתן העדות לצורך מתן החלטה בבקשה לעיון מחדש, הרי שמבלי להיכנס לשאלת הסמכות של בית המשפט מכח סעיף 13 לחוק, תועבר הבקשה למותב אחר.

11. ביום 7.3.2021 הכריע בית משפט קמא (כב' השופט רפאל יעקובי) בבקשה לעיון מחדש, בקובעו כי "בשלב הנוכחי אין מחלוקת כי לא קיימת בעיית סמכות וכי ההרכב ובעקבותיו מותב זה מוסמכים לדון במה שעל הפרק" (ס' 8 להחלטה).

12. בהחלטתו קבע בית משפט קמא שהגיע למסקנה "כי במסגרת החלטה זו יש לקבוע כי בשלב שבו אנו מצויים אין לתת לגופי התקשורת את היתר השידור שביקשו כי יינתן להם".

13. בית משפט קמא "סבור כי מבקשי ההיתר לא מצליחים לעמוד בנטל הנכבד ולהצביע על 'נסיבות מיוחדות' ועל 'אינטרס משמעותי', המהווים תנאים לסטייה מן הכללי".

14. לצד קביעתו כי "אין מחלוקת שמבקשי ההיתר רשאים לשדר את התמלילים" של מתן העדות, "ולהביא תכנים מילוליים של החומר שבו מדובר", הרי ש"תוספת הצבע, בדמות התיעוד החזותי והקולי" תהיה "משמעותית מבחינת האפקט שצפוי להיות לשידור". עובדה זו לדעת בית משפט קמא "פועלת לא רק בכיוון של מתן ההיתר (כטענת מבקשיו), אלא גם בכיוון של הימנעות מכך".

15. עוד נקבע על ידי בית משפט קמא, כי "לגבי מי שלא יעיד במשפט ולגבי מה שלא יהיה חלק מן הראיות במשפט – ההצדקה לפרסום מטעמים של פומביות הדיון מצטמצמת". מסקנתו של בית משפט קמא היתה כי "התוספת שבה מדובר לא מצדיקה את ההיתר המבוקש. כך במיוחד כשהתוספת שבעקבות היתר אפשרי עלולה גם לגרום או לתרום לכך שהציבור יטעה לחשוב שהעדות שבה עסקינן היא חלק מחומר הראיות במשפט".

16. בשאלת פרטיותו של מוסר העדות המנוח, נקבע בהחלטה כי פרטיותו היא "אחד השיקולים התומכים בהימנעות ממתן היתר" לפרסום התיעוד החזותי והקולי של מתן עדות. בהקשר זה התרשם בית משפט קמא כי "ככל שירבו ההיתרים לפרסום עדויות באופן כה חושפני כפי שמבוקש כאן, על הפגיעה בפרטיות

הקשורה בהם, יש בכך פגיעה בפרטיותם של כל אלה שצוינו לעיל וחשש מנפגי הימנעות משיתוף הפעולה הנדרש מעדים באשר הם".

17. "במה שנוגע לפרטיותו של המנוח הספציפי", נקבע, "מקובלת עליי הטענה כי העובדה שאלמנתו אינה מתנגדת לשידור אינה חזות הכל". על פי בית משפט קמא "המדובר בזכות אישית של הנפטר ולא ברור כלל כי די בעמדת אלמנתו כדי לוותר עליה", ו"כך הוא ביתר שאת כשלא צוין ולא הונחה תשתית לכך שהאלמנה היא יורשתו היחידה של המנוח".

18. כגורם נוסף המטה את הכף לתוצאה אליה הגיע בית משפט קמא, נקבע עוד כי "יש טעם לפגם" בבקשה להתיר פרסום, משום שהחומר מושא הפרסום המבוקש "הודלף באופן כלשהו למבקשי ההיתר, עם כל החומרה שבדבר". בית משפט קמא קבע כי "לא רק שמבקשי ההיתר מעוניינים להביא את תוכנו של החומר המודלף בראש כל חוצות, אלא שהם אף מבקשים לרתום את בית המשפט כדי שיתיר להם שאותו חומר שהודלף יפורסם בהגברה מרבית".

ג. ואלו נימוקי הערעור:

ג(1) שגה בית משפט קמא בקובעו כי יש טעם לפגם בבקשה משום שהמערערים

"מבקשים לרתום את בית המשפט להתיר פרסום מוגבר של חומר שהודלף"

19. בית משפט קמא קבע כי אחד הגורמים שהנחו אותו להטות את הכף לטובת דחיית הבקשה להתיר פרסום, היא העובדה כי החומר שפרסומו התבקש, "הודלף באופן כלשהו למבקשי ההיתר". עוד הוסיף, כי "לא רק שבכוונתם של מבקשי ההיתר להביא את תוכנו של החומר המודלף בראש כל חוצות, אלא שהם אף מבקשים לרתום את בית המשפט כדי שיתיר להם שאותו חומר שהודלף יפורסם בהגברה מרבית".

20. בכל הכבוד, קביעה זו לא רק שמנוגדת לתכלית הוראת סעיף 13 לחוק, אלא שגם עומדת בניגוד קוטבי לזכויות וערכי יסוד של חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת, ומעמדן בפסיקה לאורך שנים.

לא רק שלא נפל רבב בפעולתם של המערערים, אלא שאלו עשו עבודתם העיתונאית נאמנה, ומילאו חובתם וזכותם להביא לידיעת הציבור, ידיעות וחומרים בעלי ענין ציבורי מובהק.

21. מן הידועות כי עבודתו של העיתונאי נסמכת במידה רבה על הדלפות מגורמים שונים. הדלפה איננה מילת גנאי. בעולם ללא הדלפות יכולתם של האזרחים לדעת, להבין, וכפועל יוצא מכך, גם לבטא עצמם בחופשיות ולהביע ביקורת, תיפגע באופן דרמטי. עולמות אלו אינם מנת חלקן של מדינות דמוקרטיות חפצות חיים. הדלפות הן כלי ראשון במעלה בעבודתו של עיתונאי חוקר, הנמצא בחוד החנית להבטחת קיומה של מדינה דמוקרטית, המעוניינת כי לאזרחיה תישמר החירות להיחשף למידע אודות המתרחש בזירה הציבורית, ואשר משפיע על מציאות חייהם.

22. החשיבות הרבה שבפרסום העיתונאי, זכתה להכרת בתי המשפט גם כאשר דובר בפרסום החושף לעין הציבור עדויות וחקירות בהליך פלילי:

"יש חשיבות לעצם יכולתם של אמצעי התקשורת להגיע למקומות שחבויים בדרך כלל מעיני הציבור, כגון חקירות פליליות, ולחשוף אותם לעיני כל."¹

¹ ב"ש (ת"א) 94093/04 רשת תקשורת והפקות ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.12.2004), עמ' 5, פסקה ד.

בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 9705/11 גלאט ברקוביץ' נ' קרא (פורסם בנבו, 21.10.2014), נקבע כי:

"ההנחה היא כי קיים אינטרס חברתי וציבורי כי מקורות יספקו לעיתונאים מידע אמין, איכותי ומקיף, בעל עניין ציבורי, לשם פרסומו לטובת הציבור. העיתונאי אף נתפס כמי שעושה שליחות למען הציבור ולמען זכותו לדעת" (ס' 42 לפסק הדין).

23. סעיף 13 לחוק הוא המקום בו מעוגן ההסדר המאפשר לפרסם תיעוד חזותי או קולי של חקירה, ברשות בית המשפט המוסמך. ואכן, המערערים פעלו כדין, ומימשו זכותם לפנות לבית המשפט בבקשה מנומקת בהתאם להוראת סעיף 13 לחוק.

24. תיאורם של המערערים בהחלטה כמי שפעלו באופן פסול בשל רצונם לפרסם "תוכנו של חומר מודלף בראש כל חוצות", והצגתם כמי שניסו "לרתום את בית המשפט" לצורך כך, משל היה מדובר במעשה ראוי לגנאי, ממחישות אולי יותר מכל את הפגם השורשי שנפל בהחלטת בית משפט קמא ובהעדר האיזון הראוי בין השיקולים הנוגדים בענייננו.

יודגש - בית המשפט הוא הכתובת החוקית לפניות לקבלת אישור לפרסום תיעוד חזותי וקולי מחקירה.

25. לו תתקבל קביעתו של בית משפט קמא, כי יש טעם לפגם, כביכול, בבקשה להתיר פרסום מכוח סעיף 13 לחוק, כאשר מדובר בחומר שנטען כי הודלף, הרי שההסדר המעוגן בסעיף 13 לחוק ירוקן מכל תוכן ממשי, בניגוד קוטבי לתכליתו ולפסיקה בענייננו עד היום. לקביעה בעייתית זו, תהינה השלכות רחבות היקף, הרבה מעבר לפרסום עדותו של המנוח.

ג(2) שגה בית משפט קמא בקובעו כי מבקשי ההיתר לא הצביעו על נסיבות מיוחדות ואינטרס משמעותי להתיר את הפרסום

26. בית משפט קמא קבע כי "מבקשי ההיתר לא מצליחים לעמוד בנטל הנכבד ולהצביע על נסיבות מיוחדות ועל אינטרס משמעותי", המהווים תנאים לסטייה מן הכללי", תוך שהוא מפנה לפסק הדין שניתן במסגרת ע"פ 2476/15 רשות השידור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.4.2016). עיון בפסק דינו של בית המשפט העליון מלמד כי בבואו להכריע בבקשה מכוח סעיף 13 לחוק, על בית המשפט לבצע איזון בין שיקולים נוגדים, "הן ברמה העקרונית והן ברמה הקונקרטית", וליישם "על נסיבות המקרה ותוך התחשבות בייחודו".

27. בהחלטת בית משפט קמא בולט בחסרונו אותו דיון נחוץ והכרחי במסגרתו אמורים היו להיבחן כלל השיקולים הנוגדים בענייננו, וניכר כי לא נעשתה מלאכת איזון של ממש המתחייבת במתן החלטה בבקשה לפי סעיף 13 לחוק. זאת ועוד, בהחלטה אין התייחסות מספקת לשורה ארוכה של נימוקים שהובאו בהרחבה על ידי המערערים, הן בבקשה להתיר פרסום והן בתגובתם לבקשה לעיון מחדש.

28. אין צורך להכביר במילים אודות העניין הציבורי הרב שיש בעדותו של מי שהיה במשך שנים רבות, יועץ קרוב של המשיב, שהנו ראש ממשלה מכהן. אין לך דמות בכירה יותר מראש הממשלה, ודומה כי אין עניין ציבורי מובהק יותר מן העניין הקיים באופן התנהלותו של ראש ממשלה מכהן. הסוגיות אליהן נדרש המנוח בעדותו במשטרה היו, בין היתר, אי תשלום שכרו לאחר ששימש כיועצו של המשיב תקופה ארוכה, דבר המציף את תופעת נותני השירותים "בהתנדבות" לאנשי השלטון תוך ציפייה לתגמול הולם בעתיד, המשך בפרקטיקת החיבורים של המשיב עם אנשי הון, וכלה בדפוס צריכת

המתנות של בני הזוג נתניהו.

29. המערערים סבורים כי שגה בית משפט קמא, עת קבע כי "התוספת שבה מדובר", היינו פרסום התיעוד החזותי והקולי, "לא מצדיקה את ההיתר המבוקש". בהקשר ראוי להפנות לדברים שנפסקו במסגרת ב"ש (ת"א) 91709/04 **חברת החדשות נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 7.6.04), בעניינו של השר לשעבר **גונן שגב**:

"במלאכת האיזון העדינה בין אינטרסים וערכים אלה אין להתעלם מגורם בעל **משקל רב ואולי מכריע** בנסיבות אלה והוא עובדת היות **המשיב אישיות ציבורית ידועה ומוכרת שבעברה מילוי תפקיד בכיר ביותר בשירות הציבור, תפקיד שר בישראל שמואשם בעבירות חמורות ביותר** – ולפיכך לבקשה יש היבט ציבורי רב ערך שאינו מתקיים לגבי נחקרים רגילים".

בהליך ת"פ (י-ם) 21629-10-15 **מדינת ישראל נ' יונה יחיאל מצגר** (פורסם בנבו, 4.9.18), נקבע ביחס לרב הראשי לשעבר **יונה מצגר**:

"כאשר מדובר בחקירתו של איש ציבור אין ספק כי יש עניין ציבורי מיוחד בפרסום הקלטות של חקירותיו".

30. מעבר לאינטרס הברור והמשמעותי שיש בפרסום חומרים הנוגעים להליכים פליליים כנגד אישי ציבור, לא כל שכן בעניינו של ראש ממשלת ישראל, הרי שבעניינו מתקיימות נסיבות מיוחדות המחזקות את ההצדקה למתן היתר לפרסום המבוקש.

31. **האופן בו נוהלו חקירות העדים ונגבו עדויות על ידי גורמי האכיפה, הפך, כשלעצמו, לענין המצוי במרכזו של שיח ציבורי.** זאת בעיקר נוכח הביקורת החריפה וחסרת התקדים, מצדו של המשיב כלפי קבלת ההחלטות והתנהלותן של המשטרה והפרקליטות בעניינו. אל האמירות החוזרות ונשנות מפי המשיב בדבר "תפירת תיקים" וכי "החקירות זוהמו ונתפרו מהרגע הראשון", נוספה לאחרונה גם האמירה כי "**אפשר רק לדמיין אילו איומים ולחצים הפעילו על סגל**", זאת בתגובה לפרסום קטע קצרצר מחקירת המנוח, ביום 25.2.2021, בטרם ניתנה החלטת בית משפט קמא.

32. בנסיבות לא שגרתיות אלו, בהן מועלות על ידי נבחר הציבור הבכיר ביותר במדינה טענות חסרות תקדים בחריפותן, אודות **התנהלות פסולה של חוקרי המשטרה בעת גביית עדויות** בפרשות שנחקרו בעניינו, לרבות בעדותו של המנוח, קיים אינטרס מיוחד בפרסום התיעוד החזותי והקולי מן החקירה. בית המשפט העליון כבר קבע בעבר במסגרת ע"פ 10994/08 **מדינת ישראל נ' תורג'מן**, פ"ד סג(1) 481 (2009), כי "ענין ציבורי שישודו בצורך לחשוף התנהלות פגומה של המשטרה בחקירה הוא גורם בעל משקל רב בהפעלת שיקול הדעת לענין הפרסום" (פסקה 55).

בניגוד לפרסום תמלול בלבד של מתן העדות, פרסום תיעוד חזותי וקולי יאפשר לציבור להתרשם באופן בלתי אמצעי מן הדרך שבה נהגו רשויות האכיפה בגביית העדות, בזמן אמת, ומן הדינמיקה במהלכה, דבר שקשה מאד לדלות מהודעה כתובה, אשר מטבע הדברים, עלולה להחמיץ ניואנסים חשובים.

33. בהקשר זה ראוי להפנות להחלטה בנושא שידור חקירות בני משפחתו של הרב עמר:

"העניין הרב שיש לציבור בדמויות המעורבות בפרשייה הזו איננו רכילותי גרידא, כנטען, ואף איננו נובע, כך נראה, מתוך יצר של מציצנות וסיפוק הסקרנות בלבד. הדרך שבה נהגו רשויות האכיפה במעורבים מבני משפחת הרב, הפכה להיות, גם היא, שיח ציבורי של ממש.

... כאשר העניין הציבורי המיוחד הזה, מתלווה אל המשקל הסגולי הנכבד של עקרון חופש הביטוי

וזכות הציבור לדעת, ככלל, הוא יוצר משקל ממשי, המסיט את נקודת האיזון לכיוון התרת הבקשות.²

34. לכן, על מנת שהציבור לא ייאלץ "לדמיין אילו איומים ולחצים הפעילו על סגל", כטענתו של המשיב, רק מתבקש לפרסם את הקלטת עדותו של המנוח. למעשה, הדבר אמור להיות אינטרס של המשיב, הטוען להתנהלות פסולה של חוקרי המשטרה "מהרגע הראשון". בהקשר זה יצוין, כי מן ההחלטה לא ברור לחלוטין מהו מעמדו של המשיב ביחס להתנגדות למתן ההיתר לפרסום, ומהי הזכות המוקנית לו בדין מכוחה הוא מתנגד לפרסום המבוקש, כאשר אין מחלוקת כי ההקלטה המדוברת לא תהיה חלק מחומר הראיות במשפטו.

35. פרסום תיעוד חזותי של מתן העדות עשוי רק להגביר את השקיפות בפעולות גורמי החקירה, ומכאן שיחזק את אמון הציבור במערכות אכיפת החוק.³ בהקשר זה ייאמר, כי בתי המשפט הכירו במעמדה החשוב של התקשורת, כמי שמאפשרת לבטא את עקרון השקיפות בפעולתן של הרשויות:

"... השקיפות בחקירות משטרה נושאת חשיבות מיוחדת כאמצעי ביקורת על התנהלות החקירה, וכאמצעי הגנה על זכויות נחקרים מפני הפרות כללי החקירה. על מקומה החשוב של התקשורת ביישומן של עקרון השקיפות בפעולות רשויות השלטון עמדה הפסיקה לאורך שנים (פיסקה 15 לפסק הדין בענין ליאור דקל; בש"פ 5759/04 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פד"י נח (6) 658, 662 (2004); ענין אבי יצחק, שם, עמ' 64-65)."⁴

עוד נקבע בפסיקה על חשיבות מקומה של התקשורת בחשיפת חומרים מחקירות פליליות:

"יש חשיבות לעצם יכולתם של אמצעי התקשורת להגיע למקומות שחבויים בדרך כלל מעיני הציבור, כגון חקירות פליליות, ולחשוף אותם לעיני כל. אימרתו המפורסמת של השופט ברנדייס שצוטטה פעמים אין ספור, כי "אור השמש הוא המטהר הטוב ביותר ואור המנורה הוא השוטר היעיל ביותר" (ראה לענין זה בג"צ 2763/04 שאול יהלום נ' שרת החינוך, דינים עליון ט"ז 552), נכונה גם במקרה זה והתקשורת לענין זה היא אור המנורה."⁵

הנמקות אלו לא זכו להתייחסות בהחלטה, ועל כן סבורים המערערים כי שגה בית משפט קמא בענין זה.

36. בית משפט קמא התעלם גם מן העובדה שנטענה על ידי המערערים, כי תוכנם של חלקים ממתן העדות כבר פורסם באמצעי התקשורת השונים. עובדה זו מהווה שיקול להתרת הפרסום המבוקש, כפי שביארה כב' השופטת ברלינר בהחלטתה בב"ש (ת"א) 94093/04 רשת תקשורת והפקות ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.12.2004), עמ' 6:

"ועוד באותו עניין, בהתייחס לטענת ב"כ המדינה כי החומר כבר פורסם שעל כן אין אינטרס לציבור בפרסומו: מקובל עלי כי העובדה שחומר מסויים כבר זכה לפרסום מהווה שיקול רלוונטי לעניין ההיתר לפרסום מכוח סעיף 13. יחד עם זאת אינני משוכנעת כי הטיעון בהקשר זה פועל דווקא בכיוון שעליו מצביעה המדינה. אם אכן הייתה פגיעה בפרטיות היא נעשתה (בעיקרה) בעת שפורסם החומר לראשונה. מניעת הפרסום החוזר היא במידה רבה סגירת דלתות האורווה לאחר שהסוס ברח. אינטרס הציבור (בהנחה שהוא קיים), היה ונשאר אותו אינטרס, כשלעתים החשיבות היא בהצגתו מזווית

² ב"ש (ת"א) 90083/06 חדשות 10 בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.1.2006), פסקה 2 בעמוד 5.

³ ע"פ 10994/08 מדינת ישראל נ' רון תורג'מן (פורסם בנבו, 14.5.2009), פסקה 26.

⁴ כפי שצוטט בתפ"ח (נצרת) 16-06-38504 סלוצקי אפיקי תקשורת בע"מ נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 28.6.2017), פסקה 28.

⁵ ב"ש (ת"א) 94093/04 רשת תקשורת והפקות ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.12.2004), עמ' 5, פסקה ד.

ראיה שונה, היבט אחר וכיוצא באלה, שעל כן יש טעם גם בפירסום חוזר."

37. במיוחד על רקע נסיבות מיוחדות אלו, גוברת התהייה כיצד החלטת בית משפט קמא נוסחה באופן כה גורף, ביחס לכלל חלקי העדות המתועדת בהקלטה.

ג(3) שגה בית משפט קמא בקובעו כי פרסום תיעוד חזותי הוא "רק תוספת הצבע" וכי

"האפקט" המשוער לשידורו פועל בכיוון של הימנעות מהיתר הפרסום

38. העובדה כי מדובר בענייננו רק בשאלת פרסום תיעוד חזותי וקולי, ולא בשאלת עצם פרסום תוכן החקירה או המלל שלה, היא בעלת משקל רב. בהקשר זה יפים דבריו של בית המשפט העליון, מתוך ע"פ 2476/15 רשות השידור (בפירוק) נ' מדינת ישראל ואח' (פורסם בנבו, 5.4.2016), בעמ' 10 לפסה"ד:

"ניתן לסבור כי היקף איסור הפרסום בסעיף 13 לחוק חקירת חשודים מוגבל מטבעו. דהיינו, האיסור מתייחס לתיעוד חזותי או קולי ולא לעצם פרסום תוכן החקירה או המלל שלה בדרכים אחרות. אף לכך יש חשיבות בבוא בית המשפט לשקול את הדברים."

לפיכך, ונוכח הקביעה של בית משפט קמא, כי "אין מחלוקת שמבקשי היתר רשאים לשדר את התמלילים של ההודעה ולהביא תכנים מילוליים של החומר שבו מדובר", הרי שממילא השיקול לאסור פרסום תיעוד חזותי הוא מוגבל ככלל, ובמקרה דנן בפרט.

למרות זאת, בית משפט קמא קבע: "תוספת זו משמעותית מבחינת האפקט שצפוי להיות לשידור, אך במובן זה היא פועלת לא רק בכיוון של מתן ההיתר (כטענת מבקשיו), אלא גם בכיוון של הימנעות מכך, לצורך שמירה על טוהר ההליך השיפוטי".

39. ראשית, לא ברור דיו מן ההחלטה, מהו אותו "אפקט" משוער, "שצפוי להיות לשידור", וכיצד יש באותו "אפקט" כדי לפגוע ב"טוהר ההליך השיפוטי". חסרה בהחלטה התייחסות קונקרטית לעובדות ולנסיבות המקרה דנן.

המערערים סבורים כי בנסיבות המיוחדות בענייננו (ובראשן טענות המשיב ל"איומים ולחצים" כלפי המנוח מצד החוקרים), יובאו בפני הציבור לא רק תמלולים ממתן עדותו של המנוח, אלא גם הקלטה המתעדת את גביית העדות, באופן שיאפשר לכל צופה להתרשם באופן ישיר מן ההתנהלות בחדר החקירות בזמן אמת.

40. בית משפט קמא התעלם בהחלטתו מן ההנמקות שהוצגו בפניו על ידי המערערים, בהתייחס לכך שבתו המשפט הכירו בערך המוסף החשוב הטמון בפרסום תיעוד חזותי וקולי:

"בעידן הטלוויזיוני והאינטרנטי שבו אנו חיים, יש ערך מוסף לפרסומים המשתמשים בשפה חזותית טלוויזיונית וגם אם יש בשידור היבטי לוואי של "רייטינג" או מציצנות, הרי לא ניתן להתעלם מחשיבותה של השפה הטלוויזיונית בסיקורים של עניינים ופרשות משפטיות בעלי עניין ציבורי. ראו לעניין זה דוח הוועדה לבחינת הפתיחה של בתי המשפט בישראל לתקשורת אלקטרונית משנת התשס"ה-2004. באותו דוח צוין בין היתר כי שידורים אלקטרוניים המאפשרים להעביר לציבור תמונה ושמע מוחשיים הם בעלי עוצמה תקשורתית רבה יותר מאשר דיווחים עיתונאיים הנמסרים מכלי שני. בנוסף צוין, כי בעידן התקשורת והטכנולוגי בו אנו חיים מרבית הציבור שואב את ידיעותיו בכל עניין ציבורי אקטואלי וגם בנוגע להליכים בבית המשפט מדיווחים הנמסרים על ידי כלי

התקשורת האלקטרוניים (שם בפסקאות 79-81).⁶

ג(4) שגה בית משפט קמא בקובעו כי הפרסום המבוקש יפגע ב"טוהר ההליך השיפוטי"

ויגרום ל"השפעה על עדים"

41. בית משפט קמא הבהיר בסעיף 12ג להחלטה, כי "במקרה דנן השיקול של טוהר ההליך השיפוטי, שבקשר אליו נגבתה החקירה שעל הפרק (מבחינת השפעה על עדים שאמורים להעיד בו ומבחינות נוספות), גובר בהרבה על מה שעשוי לתמוך במתן ההיתר המבוקש".
42. ברור אם כן, כי שיקול בדבר "השפעה על עדים שאמורים להעיד" בהליך השיפוטי הרלוונטי, היווה גורם מכריע בהכרעתו של בית משפט קמא לדחיית הבקשה להתיר פרסום. לגישתו, שיקול זה "גובר בהרבה על מה שעשוי לתמוך במתן ההיתר לבקשה", ואולם דומה כי אין זכר בהחלטה למה שמכונה בה - "מה שעשוי לתמוך במתן היתר לבקשה" - ומכאן שגם קשה למצוא בה דיון כלשהו בטענות שפורטו בהרחבה על ידי המערערים לתמיכה במתן ההיתר לפרסום התייעוד החזותי.
43. על אף המשקל הכבד והמכריע שהעניק בית משפט קמא לשיקול "השפעה על עדים" שצפויים להעיד בהליך השיפוטי, לא הובאו כל תימוכין ממשיים לקביעה נחרצת זו. כך לא צויין בהחלטה לגבי אילו עדים קיימת כביכול אינדיקציה כי מתעורר חשש כאמור, מהו אותו הקשר בין "תוספת" התייעוד החזותי מתוך עדות המנוח, לבין אותו חשש נטען להשפעה על עדים, והאם מתקיימת בכלל וודאות קרובה להשפעה כאמור. העדר תשתית ראייתית להוכחת הטענה בדבר "השפעה על עדים" צריך היה להטות את הכף לכיוון מתן היתר לפרסום ההקלטה.⁷
44. ככל שלעמדת בית משפט קמא, פרסום התייעוד החזותי הוא "רק תוספת צבע", אזי כיצד ניתן לו משקל כה רב בקביעה עובדתית כאילו בפרסום זה יש כדי להוות "השפעה על עדים שאמורים להעיד".
45. כמו כן, בולטת בהיעדרה בהחלטה, התייחסותו של בית משפט לעמדתה המפורשת והברורה של המשיבה 2 (המדינה), מיום 2.3.2021, בענין זה ממש. לאחר ששללה את קיומו של "החשש המרכזי העומד בבסיס תכלית החקיקה לאיסור פרסומים שכאלה, קרי החשש לפגיעה בפרטיות בניגוד לרצונו של הנחקר", קבעה המשיבה 2 כי "שעיה סגל אינו עד במשפט, ודבריו לא יובאו כראיה בהליך המשפטי", ומשכך, "אין חשש שעדות עתידית 'תזוהם' על ידי פרסום מקדים". לכן לא ברורה גם הרלוונטיות של הקביעה בסעיף 12ב להחלטה בדבר "השלב המוקדם מאד שבו מצוי ההליך העיקרי", שהרי ממילא לא מדובר בעד במשפט או בדברים שיובאו כראיה בהליך.
46. כאמור, אין בהחלטה כל התייחסות, ולו בחצי מילה, לעמדה המפורשת הנ"ל של המשיבה 2, אשר אמונה על ניהול התביעה, ובקיאיה יותר מכל גורם אחר באפשרות של השפעה על עד כזה או אחר, ובמשמעויות הנלוות לכך. עוד יוער בהקשר זה כי העובדה שהמשיבה 2 הותירה את ההכרעה בענין לשיקול דעתו של בית משפט קמא, ולא התנגדה לבקשה להתיר את הפרסום, מדברת בעד עצמה.
47. עוד נקבע בהחלטה (ס' 101) כי "אחד השיקולים התומכים בהימנעות ממתן ההיתר" נוגע ל"השלכות של פרסום כאמור על פרסומים אפשריים לגבי עדים אחרים" לרבות במשפט עסקי. גם קביעה זו, הנסמכת על אמירה כללית ביותר, לא לוותה בהנמקה המתייחסת לעובדות והנסיבות במקרה דנן, ובאיוון קונקרטי של השיקולים הנוגדים.

⁶ ת"פ (י-ם) 21629-10-15 מדינת ישראל נ' יונה יחיאל מצגר (פורסם בנבו, 4.9.2018).
⁷ מ"י (ב"ש) 68267-11-20 מדינת ישראל נ' אריה שיף (החלטה מיום 27.12.2020, פורסם בנבו).

48. בית משפט קמא התעלם בהקשר זה מן העובדה כי המנוח מלכתחילה לא היה עד תביעה, כמו גם מן העובדה שדבריו בעדותו במשטרה לא יובאו כראיה במשפט. לפיכך לא ברור לאילו "פרסומים אפשריים לגבי עדים אחרים" התכוון בית משפט קמא, מדוע יש בפרסום המבוקש כדי להשליך עליהם, ומה בהשלכות נטענות אלו ראוי שיטה את הכף עד כדי מניעה גורפת של הפרסום המבוקש.

49. בהקשר ל"השלכות" על עדים פוטנציאליים אחרים נומק בהחלטה, כי "ככל שירבו ההיתרים לפרסום עדויות באופן כה חושפני כפי שמבוקש כאן, על הפגיעה בפרטיות הקשורה בהם, יש בכך פגיעה בפרטיותם של כל אלה שצוינו לעיל וחשש מפני הימנעות משיתוף הפעולה הנדרש מעדים באשר הם". ראשית, לא צוין בהחלטה ולו פרט אחד מתוך מתן העדות של המנוח אשר ניתן לכנותו "כה חושפני", מן הטעם הפשוט כי לא היה כזה. לא בכדי אלמנת המנוח לא התנגדה לפרסום ההקלטה.

שנית, לא צוין בהחלטה ולו פרט אחד אשר יצביע על כך שפרסום ההקלטה יביא לפגיעה בפרטיותו של המנוח. יודגש – לא מדובר בחקירת תשוד בביצוע עבירה (כפי שצוין מלכתחילה בהחלטת ההרכב מיום 25.2.2021), או בחקירה שנגעה לעניינים שבצנעת הפרט.

שלישית, החשש הנתען שהועלה בהחלטה, "מפני הימנעות משיתוף פעולה הנדרש מעדים באשר הם", ממילא התבטל נוכח הפניה לאלמנת המנוח לקבלת עמדתה בדבר הפרסום. כבר נקבע בפסיקה, כי "הרתיעה מפני מסירת עדות תוסר שעה שייזע הנחקר כי סירובו לפרסום התיעוד יהווה גורם בעל משקל משמעותי ביותר בבוא בית המשפט להחליט בפרסום כאמור"⁸.

רביעית, אימוץ הגישה שבבסיס החלטת בית משפט קמא, כי מתן היתר לפרסום לפי סעיף 13 לחוק יביא ל"הימנעות משיתוף הפעולה הנדרש מעדים באשר הם", עלול להפוך הוראת חוק זו ל"אות מתה". קביעה זו של בית משפט קמא אינה עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה, ומשנה באופן דרמטי את מארג השיקולים ומערכת האיזונים הנדרשים למתן החלטות בנושא זה. אם במקרה שבו מדובר באדם שנפטר ולא יעיד במשפט, דבריו לא מוגשים כראיה בהליך ואלמנתו לא מתנגדת לפרסום הקלטת עדותו, לא ניתן היתר לפרסום, אזי לא ברור באילו נסיבות כן יינתן היתר שכזה.

50. אשר על כן, המערערים סבורים כי גם בקביעות הנ"ל נפל פגם מהותי בהחלטת בית משפט קמא.

ג(5) שגה בית משפט קמא בקובעו כי פרסום התיעוד החזותי עלול לגרום לכך שהציבור יטעה לחשוב שהעדויות היא חלק מחומר הראיות במשפט

51. המערערים סבורים כי השיקול כיצד עשוי או עלול להתפרש פרסום תיעוד חזותי כאמור בקרב הציבור, איננו אמור להיות שיקול מרכזי, אם בכלל, במנין השיקולים לבחינת בקשה לפי סעיף 13 לחוק. על בית המשפט המוסמך לבחון בראש ובראשונה, ובעיקר, האם פרטיותו של מוסר העדות נפגעת במידה כזו אשר מצדיקה למנוע את הפרסום המבוקש. לענין בחינת האפשרות כי הפרסום יפגע בבירור הליך משפטי תלוי ועומד, הרי שגם אז, לא התרשמותו האפשרית של הציבור מן הפרסום היא שנבחנת, אלא הרלוונטיות האמיתית והעובדתית של הפרסום, להליך המשפטי המדובר.

52. בית משפט קמא איננו חולק על העובדה כי הפרסום המבוקש הוא "לגבי מי שלא יעיד במשפט ולגבי מה שלא יהיה חלק מן הראיות במשפט".

אשר על כן, קביעתו של בית משפט קמא כי למרות זאת, פרסום התיעוד החזותי עלול "גם לגרום או

⁸ תפ"ח (חיי) 4067/07 ערוץ 2 ואח' נ' מדינת ישראל ואח' (פורסם בנבו, 22.6.2008), סי' 7 להחלטה.

לתרום לכך שהציבור יטעה לחשוב שהעדות בה עסקינן היא חלק מחומר הראיות במשפט", היא מרחיקת לכת, בלשון המעטה, וכאמור, אינה רלוונטית להכרעה בבקשה להתיר פרסום. למעלה מן הצורך יוער, כי אין כל קושי להדגיש בשידור התוכנית כי תיעוד עדותו של המנוח לא יוגש כראיה בתיק המדובר.

לפיכך סבורים המערערים כי גם בכך שגה בית משפט קמא.

53. יודגש, כי למערערים עומדת ממילא הזכות לפרסם כתבה אודות מתן העדות והמידע שנמסר בה, ללא התיעוד החזותי והקולי. בית משפט קמא לא הבהיר כלל בהחלטתו, במה שונה בהקשר האמור הפרסום המותר של תמלול מתן העדות, מפרסום התיעוד החזותי. **האם בפרסום התמלול בלבד אין חשש נטען, כביכול, להתרשמות הציבור כי הפרסום הנו חלק מן הראיות במשפט?! מכל מקום, שיקול זה, מלכתחילה איננו רלוונטי כלל ועיקר להחלטה.**

54. בתגובת המשיבה 2 (המדינה) לבקשה לעיון מחדש הובהר במפורש: **"שעיה סגל אינו עד במשפט, ודבריו לא יובאו כראיה בהליך המשפטי"**. עובדה זו "צריכה להטות את הכף לכיוון התרת הפרסום"⁹, שכן ממילא לא מתעורר חשש ממשי להשפעה על ההליך המשפטי.

ברם, בית משפט קמא ראה בעובדה כי עדותו של המנוח לא תובא כראיה בהליך המשפטי, סיבה לצמצום ההצדקה לפרסום התיעוד החזותי. וכל זאת למה – על שום שבנסיבות אלה, "ההצדקה לפרסום מטעמים של פומביות הדיון מצטמצמת", כך לשון ההחלטה (ס' 12ד).

55. בכל הכבוד, סבורים המערערים כי מן הראוי היה לבחון את **מכלול** השיקולים והנסיבות במקרה דנן, ולהידרש לכולם במסגרת מלאכת האיזונים המוטלת על בית משפט קמא לצורך קבלת הכרעה שיפוטית. **ככל שבית משפט קמא סבור היה כי ההצדקה לפרסום מכוח עקרון הפומביות מצטמצמת, אך מתבקש היה שידון בצדו השני של אותו "המטבע", היינו, צמצום ההצדקה לאיסור הפרסום בשל חשש להשפעה על ההליך המשפטי, מקום בו מדובר בעדות שאינה מוגשת כלל כראיה בהליך המשפטי.**

ג(6) שגה בית משפט קמא בכך שייחס משקל מועט, אם בכלל, לעמדת המשיבה 3 כי אינה מתנגדת לפרסום

56. אין חולק כי האיסור לפרסום תיעוד חזותי או קולי של חקירה, המעוגן בסעיף 13 לחוק, בא בראש ובראשונה להגן על פרטיותו של הנחקר.

57. בתגובה המשיבה 2 (המדינה) הובהר, כי **"לא מתקיים בענייננו החשש המרכזי העומד בבסיס תכלית החקיקה לאיסור פרסומים שכאלה – קרי, החשש לפגיעה בפרטיות בניגוד לרצונו של הנחקר"** (ס' 7). בית משפט קמא התעלם כליל מעמדתה זו של המשיבה 2.

58. כאמור, המנוח הלך לעולמו בחודש יוני 2017, מספר חודשים לאחר שמסר עדותו במשטרה במסגרת החקירה שהובילה להגשת כתב אישום, בין היתר, כנגד המשיב.

אלמנתו, גב' שרה סגל, שהיתה גם שותפתו למשרד הייעוץ, התראיינה מרצונה לתוכנית "המקור" בענין עדותו של המנוח. המשיבה 3 מסרה למערערים כי אינה מתנגדת לפרסום, וכי היא מותרת להחלטה בנושא לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד. מסמך בחתימתה שכותרתו **"הסכמה – שידור קלטת**

⁹ ב"ש (ת"א) 94093/04 רשת תקשורת והפקות ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.12.2004), עמ' 7.

החקירה של מר שיעיה סגל ז"ל" צורף לבקשה להתיר את הפרסום.

59. בית משפט קמא קבע בהחלטתו בענין זה: "מקובלת עליי הטענה כי העובדה שאלמנתו אינה מתנגדת לשידור אינה חזות הכל". בהמשך לכך נכתב עוד כי "המדובר בזכות אישית של הנפטר ולא ברור כלל כי די בעמדת אלמנתו כדי לוותר עליה". משהטיל ספק בית משפט קמא ביכולת של בת הזוג של המנוח "לוותר על זכות אישית של הנפטר", הוסיף: "כך הוא ביתר שאת כשלא צוין ולא הונחה תשתית לכך שהאלמנה היא יורשתו היחידה של המנוח".

60. עיינו הרואות, בית משפט קמא בחר להתעלם, או לכל הפחות, לייחס משקל זעום ביותר להסכמה של אלמנת המנוח לפרסום, בנימוק כי הזכות שלא להתנגד לפרסום היא זכות אישית של המנוח, ומנגד, כי לא הונחה בפניו תשתית לכך שהאלמנה היא יורשתו היחידה של המנוח.

בכל הכבוד, המערערים סבורים כי בית משפט קמא נקלע לכלל טעות גם בענין זה.

61. בין אם תתקבל הגישה, כי עם מותו של אדם אין הוא כשר עוד לזכויות ולחובות אשר עמדו לו מגמר לידתו, לפי לשון סעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, ובין אם תתקבל הגישה המנוגדת כי זכותו של אדם לפרטיות איננה פוקעת בפטירתו, בין כך ובין כך, הכתובת הראשונה והנכונה לפניה בהקשר להסכמת נפטר לפרסום תיעוד חזותי לפי סעיף 13 לחוק, היא בנת הזוג שלו¹⁰.

62. חיזוק לכך ניתן למצוא בהוראת סעיף 25 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981, תחת הכותרת "מות הנפגע", בה נקבע כי אדם שנפגע בפרטיותו סמוך למותו, או שהגיש תובענה בשל פגיעה בפרטיותו ומת לפני סיום ההליך, הרי שקרוביו רשאים להגיש או להמשיך בתובענה, לפי הענין, בשל אותה פגיעה.

ודוק, בראש מדרג הקרבה אל המת ניצב "בן זוג", ולאחר מכן "ילדו או הורה", כך לשון חוק הגנת הפרטיות. אין בהוראת החוק האמורה התייחסות לזהות יורשיו של המת. רציונל זה, הרואה בבן זוגו של המת, את הישות המשפטית הראשונה שרשאית ליתן הסכמה לפגיעה בפרטיותו, בא לידי ביטוי גם בהוראת סעיף 2א(א)(3) לחוק הגנת הפרטיות, הנוגע לפרסום תצלום של נפטר. מדרג זה של קרבה ניתן למצוא גם בהוראות חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953 לענין הסכמה לתרומת איברים כאשר לא ידוע על רצונו של הנפטר כשהיה בחיים.

63. חזקה כי אלמנתו מייצגת נאמנה את האינטרסים של המנוח ואת זכרו, ולא בכדי ציינה המשיבה 2 (המדינה) בתגובתה לבקשה לעיון מחדש (ס' 7), כי "חזקה על אלמנתו של המנוח שהיא האפוטרופוס שלו לעניין זה", להבדיל מיורשתו היחידה. עוד יוער, כי גם בפסק הדין אליו הפנה המשיב בתשובתו לתגובות לבקשה לעיון מחדש, נקבע כי הזכות לפרטיות "איננה מהווה חלק מעיזבון נפטר ואיננה עוברת לבעלות יורשיו"¹¹.

64. מכל מקום, אין מדובר בעניינינו ב"ויתור" על זכות כפי שנקבע בהחלטה, וודאי שלא ויתור על חיסיון כלשהו מכח פקודת הראיות, או הסכמה למסירת מידע רפואי על נפטר, כפי שבמקרים בהם דנו פסקי הדין אליהם הפנה ב"כ המשיב בתשובתו לתגובות הצדדים לבקשה לעיון מחדש. למותר להסביר כי ציפיותו של המנוח לפרטיות בסיטואציה של מתן עדות במשטרה, שונה לחלוטין מן המקרים הנ"ל, ולראיה העדר איסור בחוק לפרסום תמלול של עדות במשטרה.

65. מן הראוי להדגיש, כי המשיבה 3 (גב' סגל), לא היתה "רק" בת זוגו של המנוח, אלא שותפתו לפעילות

¹¹ ה"פ (ת"א) 29490-05-12 עיזבון פלוגית ז"ל נ' ד"ר פרידה פלדמן-קופלר (פורסם בנבו, 31.10.2021), ס' 12 לפסק הדין.

העסקית בתחום ייעוץ תקשורת, אשר בגינה נתבקש המנוח למסור עדות, מאחר שסיפק שירותי יעוץ מסוג זה למשיב במשך תקופה ארוכה. בית משפט קמא התעלם בהחלטתו מן העובדה כי המשיבה 3 **התראיינה** גם לתוכנית, והתייחסה מנקודת מבטה, כמי שגם עבדה לצד המנוח שנים ארוכות, לנושאים בגינם מסר המנוח את עדותו, אשר רבים מהם הכירה אף היא מקרוב.

66. בתי המשפט נדרשו לאורך השנים לסוגיית כבוד האדם גם לאחר המוות, והמקום שיש ליתן לרצונם של קרוביו של הנפטר לעצב את זכרו לאחר לכתו. בענין זה נקבע על ידי בית המשפט העליון כי כבודו של אדם לאחר מותו, "זהו גם כבודם של יקיריו, השומרים את זכרו בלבם"¹². הלכה פסוקה היא כי משמעות המונח "כבוד האדם" בהקשר לכבוד המת, היא "רצונו המפורש או המשוער של הנפטר, וכבוד החיים, היינו רצון משפחת הנפטר, אוהביו ואהוביו, המבקשים לכבד את זכר הנפטר"¹³.

על כן, שגה בית משפט קמא כשלא ייחס לאי התנגדותה של אלמנת המנוח לפרסום המבוקש את המשקל הראוי לה¹⁴.

ד. התייחסות לקביעות נוספות בהחלטה מושא הודעת הערעור

67. בסעיף 11 להחלטה נקבע כי "דווקא מבקשי ההיתר ניסו במסגרת תגובתם למנוע דיון בבקשת ההיתר שלהם לגופה". קביעה זו אינה ברורה כלל וכלל. המערערים הגישו בקשה מפורטת למתן היתר לפרסום, אשר נדחתה בהחלטת בית המשפט המחוזי הן ב"תיקי האלפים" בנימוק כי סעיף 13 לחוק אינו חל במקרה של חקירת עד שאינו חשוד בביצוע עבירה.

68. בעקבות החלטה זו הגיש המשיב בקשה לעיון מחדש בהחלטה. משהורה בית המשפט המחוזי למערערים, ביום 26.2.21, להגיש תגובתם **לבקשה לעיון מחדש**, עשו כן, תוך התייחסות מתאימה, ואף הבהירו כי אינם מתנגדים שבית המשפט הנכבד יבהיר את החלטתו הקודמת, ככל שימצא כי יש בכך צורך. על כל פנים, גם בתגובתם זו שטחו המערערים את ההצדקות לקבלת הבקשה להיתר הפרסום, ובשום שלב לא "ניסו למנוע דיון בבקשת ההיתר שלהם לגופה", כפי שמיוחס להם בהחלטה, ולא פעלו בניגוד להחלטה של בית המשפט המחוזי.

ה. סוף דבר

69. אשר על כן ונוכח המפורט לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש בזה לקבל את הערעור, לבטל את החלטת בית משפט קמא, ולהתיר למערערים לפרסם את התיעוד החזותי והקולי של מתן העדות. נוכח דחיפות הענין, וככל שהדבר ניתן, מתבקש כב' בית המשפט לדון בהודעת הערעור בהקדם.

דור ליאונד, עו"ד

זאב ליאונד, עו"ד

ב"כ המערערים

¹² ע"א 294/91 חברת קדישא גחש"א "קהילת ירושלים" נ' לינול אריה קסטנבאום, מו(2) 464 (1992)

¹³ ע"א (ירושלים) 1482/92 אסתר הגר נ' חנה הגר, מז(2) 793 (1993)

¹⁴ ע"פ 10994/08 מדינת ישראל נ' תורג'מן, פ"ד סג(1) 481 (2009), בפסקה 56: "יש להתחשב בהסכמת נחקר לפרסום קלטת חקירה בעניינו, שיש בה כדי ליתר חשש מפני פגיעה בפרטיותו."